XVII. évfolyam. ZOMBOR, vasárnap, 1898. márczius 13-án. 21-ik szám.

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség: Kossuth-utcza 168. szám, Falcione-féle házban. Kiadóhivatal: Oblár Károly könyvnyomdája, Kossuth- (fő-) utcza.

Felelős szerkesztő: Dr. ALFÖLDY ÁRPÁD.

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 3 kr. Néptanitóknak: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Egy negyed évre 1 frt. Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Március 15-ike.

Magyarország kedden fogja ujjászületésének 50-ik évfordulóját megünnepelni. Érezzük mindannyian, hogy soha nemzet még nem ült szerencsétlenebb és megdöbbentőbb viszonyok között hasonló ünnepséget, mint a magyar. Annak az alkotmánynak, szabadságnak és boldogságnak, amelylyel félszázad előtt ajándékozta meg Isten az országot, ma már csak roncsai vannak meg. Szent István birodalmának minden atomja beteg.

Szenvedéseinknek az volt a kezdete, amikor a most is uralkodó szabadelvü párt került a hatalom élére. Eleinte nem voltak veszélyes tünetei bajainknak. De minél inkáb megerősödött a szabadelvü párthatalom annál jobban elgyengült a nemzet ereje. A szabadelvü kormánypolitika hozzászoktatta az országot ahhoz, hogy az alakoskodás müvészete az igazi politika. Ez e gondolat észrevétlenül belelopta magát ennek a nemzetnek a szivébe. Fokozatosan romlik nálunk minden.

Csakis a választások történetére utalunk. Ezzel eléggé fellebbentettük a takarót arról a korrupcióról, amely hazánkban államigazgatási organizmussá nőtte ki magát. Nyavalyánkat hivatalból leplezgetik ugyan, de mi haszna, amikor az ország arcáról rí le a halálos kór.

Még a márcziusi nagy napok jelentőségét is megakarják rontani kárhozatos álloajálitásukkal. Április 11-ikét jelölte ki Bánffy nemzeti ünneppé. A képviselőház pénteken határozott ebben az ügyben. Aki e nap szónokainak a beszédjeit elolvassa, az azonnal tisztában lesz a helyzettel. Apponyi Albert, pártunk vezére hű tolmácsa volt az ország szivedobbanásának. Beszéde alatt a kormánypártra a megdöbbenés fekete felhője vonult. Az ötven év előtti márcziusi napok levegője áramlik szét minden mondatától. Ezek voltak szavai:

Apponyi Albert gr.: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) A bevett szokás ugy hozza magával, hogy a nagy eseményeknek ötvenedik évfordulóját egyesek, társulatok, testületek, egész nemzetek meg szokták ünnepelni, és igy, elérkezvén az 1848-diki korszakos alkotások létrejövetelének ötvenedik évfordulója, a kegyelet a magyar nemzetet nemcsak erre inditja, hanem kötelességévé teszi, hogy ezt az évfordulót megünnepelje.

Sajnos sem ünneplő hangulatban, sem éppen a szabadság ünnepén alkalmas helyben ez az ötvenedik évforduló a magyar nemzetet nem találja. (Élénk helyeslás balés szélsőbaloldalon.) Vegyük elő, t. Ház, a benyujtott törvényjavaslatnak minden egyes mondatát. Mit akarunk megünnepelni? A jogogyenlőséget. Jogegyenlőséget ünnepelni, mikor ez országban kétféle törvény van, egyik azoknak számára, kik a hatalom szárnyai alatt találnak menedéket és egy másik törvény azok számára, a kik merészelnek a hatalommal szembeszállni? (Tetszés balfelől.) Sajtószabadságot akkor mikor a sajtószabadságnak 48-ban megalkotott egyik garanczialát, az esküdtszéki biráskodást intézményesen megcsonkitottuk, mikor a 48 ik sajtótörvénybe bele akarják magyarázni a czenzurát? A politikai és polgári szabadság magasztos elveinek érvényre jutását, midőn minden szabadsági jognak élvezete és gyakorlása a hatóság kegyes jóindulatától függ? (Ugy van! balfelől.)

Az alkotmányos jogoknak a nemzet minden osztályára való kiterjesztését, mikor a községi élettől kezdve, a képviselőválasztásig minden honpolgár magát alkotmányos jogainak gyakorlásában a hatalom legvakmerőbb elnyomásával látja szemben? (Ugy van! balfelől.) A képviseleti alapon nyugvó felelős kormányrendszert ünnepeljük, mikor a képviselőválasztások éppen az előbb emlitett és egyéb köztudomásu tényeknél fogva nem a nemzetnek, hanem a hatalomnak akaratát juttatják kifejezésre és igy gyakorlatilag és tényleg a hatalom letétményesei csak önmaguknak felelnek? (Élénk tetszés balfelől.) Mind e szabadsági vivmányok meg ünneplése manapság a legkeserübb gondolatok nélkül nem eszközölhetők és fölfogásom szerint ez ünnep őszintén csak a magábaszállásnak és vezeklésnek volna szentelhető. (Élénk tetszés balfelől.)

T. Ház! Hunyjunk hát szemet a jelen fölött. Nézzünk vissza a multba és előre a jövőbe, és ünnepeljünk abban a szellemben, hogy e dicső mult emlékeiből a nemzet erőt merithet arra, hogy visszaszerezze azokat a jogokat, melyek eltörölve formailag nincsenek, de a melyek élvezetétől a nemzet tényleg meg van fosztva. (Élénk tetszés balfelől.)

Ilyen szellemben és csakis ilyen szellemben vehetünk részt én és t. elvbarátaim mindazon intézkedésekben, melyeket a kormány a 48-iki események megünneplése czéljából javasol. Ezek két félék: egy törvényjavaslat és egy felirati javaslat; mind a kettőt az igazságügyi bizottság terjeszti elénk.

Ami először a törvényjavaslatot illeti, azt elfogadom általánosságban és el részleteiben is. Nem akadok meg annak a napnak kiszemelésében, melyhez a javaslat a 48-iki alkotások ünnepét füzi. Nem akadok meg azért, mert nem osztozhatom Kossuth Ferencz t. barátom azon theoriájában, mintha a királyi szentesités csupa formaság volna. (Helyeslés bal- és jobbfelől.) A király szentesitési joga lényeges alkotó része alkotmányunknak; tartalmas jog melynek gyakorlása nélkül törvény ez országban egyáltalán nem keletkezhetik. S t. Ház, én nem látok abban inkongruencziát, sőt ha hivatalos, a törvényhozás által elrendelt ünneplésről van szó, én azt a határnapot, melyen azok a nagy vivmányok a nemzet jogrendjének alapvető tételeivé lettek, erre a hivatalos megünneplésre alkalmatosnak tartom: én nem látok ebben ellentétet márczius 15-ike emlékének megünneplésével szemben. A magyar társadalom, a mint most is, ezentul is meg fogja ünnepelni a márczius 15-ikéhez füzött nemzeti felbuzdulás ünnepélyét. Csak arról van szó, melyik legyen azon nap, a melyhez füzi a törvényhozás a 48-iki vivmányok törvénybe iktatásának, a 48-iki vivmányoknak a jogrend kiegészitő részévé, sőt alapjaivá tételének napját.

A törvényjavaslat tartalma ellen én nem teszek kifogást, de nem vagyok ily szerencsés helyzetben azzal a felirati javaslattal szemben, melyet a t. igazságügyi bizottság elénkbe terjesztett. Egyike azoknak az okoknak, a melyek miatt ugy én mint t. elvbarátaim arra határoztuk el magunkat, hogy a fenforgó sulyos, a 48-iki szabadsági vivmányok tartalmának ellentmondó állapotok daczára is mindazokban részt vegünk a melyek e vivmányok emlékének megörökitését czélozzák, az volt, hogy még látszatát sem akartuk előidézni annak, mint hogyha abban az érzelmi összhangban, mely a korona és a magyar nemzetnek minden része közt fennáll, valami disharmonia vegyülne, valami rés volna üthető. Nem akartunk távolmaradni attól, a mikor a nemzeti képviselet hódoló feliratt al járul ő felsége elé. De azt megkövetelhetjük, s azt gondolom, megköveteli ugy a nemzetnek méltósága, mint a korona iránti őszinteség, hogy az a felirat necsak szerkezetében feleljen meg az alkalom nagyságának, hanem olyan tételeket ne tartalmazzon, a melyek akár közjogunkkal, akár a helyes történelmi felfogással és egyáltalában a korona iránti őszinteséggel össze nem egyeztethetők. (Helyeslés a baloldalon.) Ily tételeket pedig találok ebben a felirati javaslatban. És ennek részletes boncz kés alá vételével és részletes megvilágitásával nem akarom a t. Ház türelmét fárasztani, csak a legkirivóbb tételekre hivom fel a t. Ház figyelmét.

Az mondatik itt a második bekezdésben, hogy „a nemzeti erőgyüjtés azt a munkáját végezte, a melynek alapján az ujjászületett, önálló magyar állam, maga és koronás királya iránti kötelességének teljesitésére az idők beláthatatlan folya-

mára képessé vált". Micsoda gondolat ez? Ez vagy oly laza és pangyola szerkezet, hogy a t. bizottság, midőn azt megállapitotta, nem volt tisztában azzal a gondolattal, a melyet kifejezni akart, vagy pedig egy meg nem engedhető közjogi tévtan. Mert az állam nem teljesithet kötelességeket a király iránt. Hiszen a korona, a király, az állami szervezetnek befejező része, betetőzése. (Igaz! Ugy van! balfelől.) Ebben, ha ez nem tisztán stiláris botlás, oly theoria foglaltatik, mely az államot a koronával szemben mintegy alárendelt, kötelességet teljesitő tényezőt állitja. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.)

Továbbá az van a következő bekezdésben: „Igy lőn, hogy az osztályokra, fajokra, felekezetekre tekintet nélkül lépett életbe a népképviseleten alapuló államhatalom s az ennek gyakolatára hivatott felelős miniszterium."

Engedelmet kérek, t. képviselőház nem tekintve azt, hogy én nehezen tudnám megállapitani ennek a mondatnak az értelmét, hogy az „államhatalom életbelép", nem igaz az, hogy a felelős miniszrium van hivatva az államhatalom gyakorlására. Az államhatalom gyakorlásának leglényegesebb attributuma a törvényhozás, erre pedig a felelős miniszterium nincs hivatva, a végrehajtó hatalmat is csak mint a korona felelős tanácsosai gyakorolják a miniszterek. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Ez tehát egy teljesen megengedhetetlen közjogi tétel.

Az van mondva egy másik alineában: (Olvassa.) „Az intézmények ujjáalkotására irányzott ennek az öntudatos munkának az eredményét, az 1848-iki törvényeket felséged királyi előde bölcs szentesitésével ellátva, fejedelmi megnyugvással bocsátotta a gyakorlati élet utjára."

T. képviselőház! Ez az aliena a történelmi igazság szempontjából kihi egy olyan kritikát, a melyet nem gyakorolni és ha azt gyakorolni nem akarjuk, ki nem hivni az országnak érdekében áll. Egyike azoknak az okoknak, a melyek miatt én az april 11-ének, mint ama törvények szentesitése napjának ünnepnapul elfogadásához járultam, éppen ennek a törvénynek történelmi politikai értékében áll. Tudjuk mindnyájan, hogy a szentesités után mily ármánykodások indultak meg a szentesitett törvények ellen. Midőn ma egy fejedelmi ténynyel, egy fejedelmi szentesitéssel megalkotandó uj törvényben ama törvények szentesitése törvénybe iktattatik, a korona részéről becses, örökbecsü dezavuálása történik azoknak, a melyek a 48-iki törvények szentesitése után kéz alatt, ármánykodással történtek. (Igaz! Ugy van a bal- és szélsőbaloldalon.) De midőn igy az akkori idők gyászos emlékére boritandó fátyolt, hogy ugy mondjam, átláthatatlanabbá iparkodjunk tenni, akkor ne lebbentsük fel ujra egy olyan mondatnak a királyhoz intézendő feliratba való beszövése által, a mely e fátyol fellebbentésére nyujthat alkalmat. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.)

T. képviselőház! Nem folytatom tovább, nem terjeszkedem ki arra, a mit nem szivesen emelek ki, de bocsánatot kérek, egy ő felségéhez intézendő föliratról, tehát egy igen komoly dologról van szó, hogy ez a fölirat irályánál a kifejezések világossága tekintetében és arra, hogy ez az országgyűlés mindkét Háza elé terjesztessék, azután pedig a korona elé jutattassék, a megfelelő preczizióval és diszszel nem rendelkezik. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Mindezen hibák kikorrigálása a részletes tárgyalás alapján teljesen lehetetlen. És minthogy nekem az az óhajtásom, hogy egy oly fölirattal lépjünk a korona elé, a mely nemcsak a történelmi igazságnak és a közjogi korrektségnek, de a külső disznek is minden kellékével rendelkezik, nem tudok erre más módot, minthogy a Házat arra kérjem, hogy ennek a fölirati javaslatnak a mellőzésével küldjön ki egy 15-ös bizottságot, a mely az alkalom nagyságának megfelelő uj föliratot terjesszen a képviselőház elé és erre vonatkozólag inditványt terjesztek be. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Városi dolgok.

Zombor fejlődése nem helyi, hanem országos érdek. Olyan kétségbevonhatlan igazság ez, amely előtt mindenkinek meg kell hajolnia. Érezzük ezt nemcsak mi, hanem szivébe van ez vésve minden valamire való politikusnak.

Honnan van az mégis, hogy városunk mindig a legmostohább elbánásban részesül? Zombor Bácsmegye fővárosa. Föld ajzi fekvésénél fogva emporiumává kellene fejlődnie az egész délvidéknek. A világ majdnem legtermékenyebb földjéjének éppen a közepén terül el. Határa nagy, lakossága gazdag. Mégis szegény és a haladás legelemibb feltétele nélkül szükölködik.

Más városok katona-iskolát, dohánygyárat, selyemgombolyitót kapnak, mi nem kapunk semmit. Ugy kerül bennünket a kormány figyelme, mint a fekélyest az egészséges. Még a legszükségesebb segélyt is megtagadják tőlünk.

Igazságügyi palotára már hoszu évek óta van szükségünk. Jogszolgáltatásunk veszélyeztetése nélkül sokáig már nem lehetünk el nélküle.

Az ügyvédegylet és a hivatott tényezők erőlködéseinek évek óta nincs más célja, mint, hogy törvénynékünk és járásbiróságunk illő hajlékba juthasson Mindhiába. Amikor a város országgyűlési képviselője nehány hét előtt nyomoruságunkat az országgyülésen elpanaszolta, akkor az volt beszédének reánk nézve legmegalázóbb passzusa, amidőn szemére hányta a kormánynak hogy mig az idén 16 más városban épit igazságügyi palotát, addig Zomborra, amely az ország leggazdagabb megyéjének a fővárosa és legjobban van országos segitségre ráutalva, valamint a délvidék legveszélyeztetettebb helye: még reá sem hederit. Zombor és Bácsmegye több adót fizet mint az a 16 becézett város és vidéke együtt. A lelkiismeretes gazdálkodás elvei szerint a mi igazságügyi palotánk felépitése lenne a kormány legelső kötelessége.

Hiába küldött fel a megye 17 kormánypárti képviselőt.

Különben hiába panaszkodunk. Abszurd viszonyainknak haszonleső polgárságunk maga az oka. Ha a választások ideje elérkezik, akkor egy kis igéretért négykézláb nyalja a hatalom kacsóit. Néhány forint haszonért ugy otthagyja a becsület zászlaját, mint Szent Pál az oláhokat. A legutolsó választások alkalmával gyüjthettünk elég ily nemü tapasztalatokat. Nem csoda azután, hogy az olyan városra, amelynek ilyen megbizhatlan polgárai vannak, az ördög se gondol.

TARCZA.

Álom a zombori városházáról.

A minapában igen furcsa álmom volt. A zombori városházáról álmodtam. Rettenetes dolgokat láttam benne. No nézze meg az ember, gondoltam magamban, hogy hova vették be magukat ezek a szörnyek. Ki gondolta volna? A mitologia ugyancsak erős fantáziával van összekomponálva, de ilyen furcsa dolgok még ott sem történhettek meg. Atlasz elég sokáig tartotta a hátán ezt a cuciliztás földet, de legalább akadt aki felváltotta; a zombori városháza azonban sohasem fog a lejtmérezés, a csatornázás, a szinházügy meg sok nagy szükség nyügétől megszabadulni.

Ne méltóztassanak haragudni. Röviden fogom élményeimet előadni.

A városházán jártam. Valami apró bajom akadt. Bizonyos pénzösszeget kellett felvennem, amelyet már vagy 6 év előtt utalványoztak ki számomra.

Benéztem a birók zord celláiba, ahol nagyon kiméletesen bántak a közönséggel és tőlük telhetőleg iparkodtak megkedveltetni az állami és közhatósági intézményeket. Megismertem a peislizés pompás találmányát, amely általános örömre nőtte ki magát a sörözésből és a virslizésből.

Az uj polgármester éppen Faller, a budapesti tanácsnok módjára utasitotta rendre az adóhivatali tisztviselőket. Szerinte nagyobb rendetlenség hetykeség sehelsem fordult elő, mint a pótadók beszedésénél.

Egy másik ur folyton azt hangoztatta, hogy nem a közönség van az urakért hanem megforditva.

Azt különben még álmomban is tudtam, hiszen eleget hallottam, hogy minálunk is az államnak adóhivatalok, a szolgabirák, a végrehajtók és azoknak a helyiségeknek a pennás lényei a képviselői, amelyeknek a küszöbét a magyar állam cimere alatt lépi át szivszorongva az ügyes-bajos ember. Köztudomásu, hogy a nép mindenütt fél a hivataloktól. Bizalmatlan, gyanakvó. Éppen azért nálunk a gyámoltalan és ügyefogyottaknak sohasem szabad érezniök, hogy a „tisztviselő gyakran illetlen, néha zsarnokoskodását nem egy esetben éppenséggel durva viseletet is tanusit," minthogy a rossz hivatalnokok a magvetői a cuciliztmusnak.

Eszembe jutott, hogy mizerábilisabban semmivel sem bánnak, mint az adóügygyel. Az adózó soha tisztába nem jöhet, hogy hányadán áll. Páratlan könnyelmüség és gondatlanság bőven kijut ezer és ezer adófizetőnek. A bürokratikus érdekeket nézik és nem a közönséget.

Meg kellett vallanom álmomban, hogy városi közigazgatásunk, séta szempontjából, a legleményesebb és legkitünőbb intézmény az országban. Annyit küldözgettek az emeletről a földszintre és vissza, hogy szaladgálásomat egészen jogosan helyezem egy kategóriába a Monte-Róza megmászásával.

Egészségügyi szempontokból a városháza bámulatos szakavatottsággal volt berendezve. Az egyik hivatalnok a világért sem adta ki azt, amit a másik már kiutalványozott. Közegészségi okokból még dr. Donoszlovics Vilmosnak se lehetett volna kifogása.

Tehát nagyon sokat jártam, keltem le és fel és fel és le az utasitások szerint, mivel

De tekintsünk egyéb ügyeinkre.

Már egy hónapja, hogy Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága Trischler Ferencet polgármesterré választotta. Abban a reményben fordult feléje az irányadó körök figyelme, hogy mint Bács-Bodrogh vármegyének régi, kipróbált hivatalnoka, ékeskedik azokkal a tulajdonságokkal, amelyek haladó és fejlődő városunk vezetéséhez kellenek. Nagy jóakarattal nézünk mi is polgármesteri működése elé, daczára annak, hogy roppant nagy horderejü és örök időkre szóló feladatok megoldását követeli tőle a jövő. Munkaképességével, adminisztrativ reá termedtségével, tán a véletlen kedvezése folytán is nevéhez kötheti e városnak a modern vidéki városok közé való emelését. Történni fognak hibák és mulasztások az ő polgármestersége alatt is, mert a csalhatatlanság páncélával ő sincs megáldva. Nem volt más kifogás ellene, minthogy nem eléggé vagyonos a reprezentálás szempontjából, és hogy nincs praxisa a városi ügyekben.

Ezek a kellékek azonban nem okvetlenül szükségesek. A tapasztalat legalább erre tanit bennünket.

Mi már most is várva-várjuk, hogy miként nyilatkozik meg tettekben akaratereje, mint vezeti e várost a haladás ösvényére, hogyan őriszkedik a lehetőség legszélső határáig e város adó által túlterhelt polgárainak további megterheltetésétől.

Élni fogunk legszentebb jogunkkal: tetteket, eredményeket kérve tőle. Ha arravaló, akkor már nemsokára utalhat ilyenekre is. Lassan lassan alakot ölthet programmja, ha fokról-fokra, lépésre-lépésre halad előre a helyes úton.

Tagadhatatlan, hogy Zombor városának nagyobb jövedelmekre van szüksége, ha rendben akarja tartani háztartását és ad valamit a fejlődésre. Pénz nélkül sem adósságot nem fizethet, sem pedig a lejtmérezés és csatornázás kérdéseit meg nem oldhatja.

Pénz nélkül nem következhetik be az általános aszfaltozás: a tisztviselők fizetése nem emelhető. Kétségtelen hogy mig más városok 4—5000 forintos fizetést adnak polgármesterüknek, addig Zombor polgármesterének akkora a fizetése, hogy alig lehet belőle megélni. Akitől azt követeljük, hogy egész életét, életének minden pillanatát a város előmozditásának szentelje, azt első sorban anyagi gondoktól kell mentesitenünk. Ami szerencsétlenségeink közé tartozik az is, hogy tisztviselőinket még megfelelően dotálni sem vagyunk képesek.

Annál szomorubb tények ezek, minél inkább tisztába jövünk azzal, hogy uj pótadóemelést Zombor már el nem bir.

Még csak néhány megjegyzésre szoritkozunk. Ahhoz, hogy valamely város boldog lehessen, mindenekelőtt kifogástalan közgazgatás szükséges. Ez a kifogástalanság pedig a jóságban, az igazságosságban és a pártatlanságban áll. Amig nem a város érdekei szempontjából intézik a dolgokat, hanem arra néznek, hogy ezt vagy amazt a kortest valahogy kielégitetlenül ne hagyják, addig bajos tisztességes állapotokról beszélni.

Sz. N.

Márczius 15-ike a megyében.

Bács-Bodrogh vármegye is méltóan fogja megünnepelni márczius 15-ét. Nincs az a község, a mely ünnepélyre ne készülne. Ebben a rovatban az egyes ünnepélyek programmjait közöljük.

Márczius 15-ike a zombori főgymnasiumban.

Meghivó. A zombori m. kir. állami főgymns. Ifjusági Önképzőkör 1848 márczius 15-nek, nemzeti ujjászületésünk [illegible] dos-ev fordulójának alkalmából folyó 1898 márczius hó 15-én d. e. 1/2 10 órakor, az iskolai tornacsarnokban Emlékünnepélyt rendez, melyre t. Urasagodat és b. családját tisztelettel meghivja. Műsor: 1. Nemzeti dal. Hunyady Jenőtől. Énekli a főgymn. énekkar. 2. Ünnepi beszéd. Tartja Rubiczey Kálman, VIII. o. t., ifj. elnök. 3. Magyar népdalok. Előadja a főgymn. zenekar. 4. Márczius 15. Pályanyertes óda. Irta Goldschmidt Rezső, VIII. o. t., köri titkár. Szavalja Frey Á. Gyula VIII. o. t. 5. Régi magyar dalok: a) Rakóczy kesergője. Káldy Gyulától. b) Egykor én is kedvemre éltem. Szent-Gály Gyulától. Énekli a főgy. énekkar. 6. Egyveleg. Csaszár »Kúnok« cz. operajából. Előadja a főgymn. zenekar. 7. A jobbágyság helyzete. Pályanyertes értekezés. Irta és belőle szabad előadást tart Brauner Zsigmond VIII. o. t. 8. Vonós négyes, Mozarttól. Előadják: első hegedűn Rubiczey Kálmán, VIII. o., második hegedűn Diener Elemér, VII. o., mély hegedűn Frey A. Gyula VIII. o., és gordonkán Henneberg Géza, VI. o. tanulók. 9. A rab. Irta Radics György. Szavalja Izsák Aladár, VII. o. t. 10. Népdal-egyveleg: a) Nem hallottam soha . . b) Magasan repül a daru . . . c) Édes anyám, kedves anyám . . . Énekli a fogymn. énekkar.

Márczius 15-ike a róm. kath. elemi népiskolában.

A helybeli r. k. th. elemi népiskolának márczius hó 15-én rendezendő ünnepélynek programmja a következő: Reggel 8 órakor istentisztelet, mely után az emlékünnepély a központi fiuiskolában a következő műsorral tartatik meg: 1. Hymnus. Énekli az intézeti énekkar. 2. Talpra magyar. Szavalja Drescher Pál IV. o. t. 3. A napnak méltagasa. Felolvassa Stolsits Márton tanitó. 4. Talpra magyar. Énekli az intézeti énekkar. 5. Előre. Szavalja Pfeifer Gyula IV. o. t. 6. Ima a hazáért. Szavalja Mayer László I. o. t. 7. Szózat. Énekli az intézeti énekkar. — Felhivjuk ezúton alkalommal a t. szülők és közönség becses figyelmét ezen hazafias iskolai ünnepélyre.

Márczius 15-ike Baján.

Az 1848. évi márczius 15-ének 50 éves fordulója alkalmából Bajan a »Casinó« f. hó 15-én este 8 órakor saját helyiségeiben diszvacsorát rendez, melyen Ft. Ledniczky Ipoly úr a cist. rend. bajai főgymn. tanár ünnepi beszédet tart.

—

A cist. rend bajai katholikus főgymnasiumban Tóth Kálman önképző köre f. hó 15-én, a 48. események 50 éves fordulója alkalmából diszgyülest tart, melynek programmja a következő: 1. Szózat; előadja a főgymn. énekkar. 2. Ünnepi beszéd; tartja Török Konstantin tanár. 3. Nemzeti Hymnusz. Bicz[illegible] előadja a főgymn. énekkar. 4. Ima a hazáért; irta Incédy László, szavalja

---

minden helyiségben más-más bökkenőre akadt az illető komoly úr.

Némelyik a törvény, a másik a szabályrendelet a harmadik pedig a saját esze szerint járt el a szerint, amint tovább lehetett huzni-halasztani a dolgot. Végre is már háromszor kukorékolt a kakas, amikor azzal a szent meggyőződéssel voltam kénytelen abbahagyni pénzeimnek a kisürgetését hogy ugy néhány esztendő mulva, ha az Isten is úgy akarja, majd ujból fogom kezdeni az egészséges futkározást.

Hogy is volt csak?

— Kérem itt a kiutalványozó végzés.

— Mindegy. Engem terhel felelősség.

Még majd kérdéseket intézek ide is oda is.

Erre átszaladtam a másik úrhoz. Az is azt mondta, hogy mindegy. Igy jártam én mindenütt.

Voltam a városháza összes szobáiban. Szétnéztem az összes helyiségekben. Minden sarokban akták hevertek. „Uj-templom-ügy.“ „Villanyvilágitás-ügye.“ „Szinház-ügy.“ „Lejtmérezés-ügy.“ „Csatornázás-ügy.“ Ezek a czimek haragos feketeséggel meredtek reám a hatalmas paksamétákról.

— Micsoda? — kiáltottam hangosan. — Hiszen ezek az ügyek még olyan messze vannak a megvalósulástól, mint Makó Jeruzsálemtől és mégis ilyen óriásivá nőtt a „csomójuk?“

Tyű!! — szólt valami bennem, — hátha titokban mégis megcsinálta valaki ezeket a szép dolgokat.

Visszagondolva az ébrenlét állapotára, memoriám tárházában a legjobb akarattal sem jutottam velők messzebb az uj polgármester programmbeszédjénél. Majd végire járok én ezeknek a csúf kételyeknek! — susogtam magam elé, és úgy sürgetés közt beszaladtam Zombor összes nevezetesebb utcáit. Nagy izgatottságomban ezekkel a szavakkal szólltottam meg a Tárczay-patika előtt álló rendőrt:

— Ugyan kérem, mikor is szentelte fel Császka ő érseksége az új-templomot?

A szemembe nevetett.

— Vak vagy bolond az úr? — mordult reám villogó szemekkel.

— Ne gorombáskodjék András bácsi — szóltam hozzá megrökönyödve — hanem [illegible] kább mentse meg háborgó lel[illegible] [illegible] ke resnek a városházán azok a rengeteg iratcsomók? — kértem kétségbeesve.

Láttam, hogy őrültnek tartott. Visszaemlékezve azonban arra a parancsra, amely szerint ellenzékivel nem szabad komiszkodni, mégis megemberelte magát és ezzel a tréfás felelettel akart lerázni a nyakáról:

— Tudja az úr, azok olyanforma öregágyúi a haladás, meg a felvirágzás harcának. Azokat azért tartogatják ott a városházán, hogy ha netalán eszébe jutna valamelyik nemzeti párti városatyának más városok modern berendezéseivel okvetetlenkedni, hát, legyen mivel elhallgattatni az ipszét.

Nagyot köpött a korzó fűvére és a faképnél hagyott.

Elgondolkoztam. Furcsa. Most még csak hagyján, mert mindannyian tudjuk, hogy azok a dolgok előbb-utóbb a megvalósulás stadiumába fognak jutni. De milyen rettenetes csodálkozás fog a jövő századok sürgetőin erőt venni, ha azokba az irat-csomókba botlanak, amikor talán már mindenki be fogja látni, hogy bizony minálunk nagyon kár ilyesmikről ábrándozni.

Schwarcz Oszkár VII. o. t. 5. Márczius 15. Jakab Ödöntől, szavalja Szücs Ferencz V. o. t. 6. Petőfi a Hortobágyon, melodráma, előadják: Alföldy László, Hesser Andor, Nagel Ferencz VIII. o. t. és Scherer Sándor V. o. t. 7. A koldus Abrányi Emiltől, szavalja Schober Béla VIII. o. t. A szabadsághoz, Petőfi Sándortól, szavalja Pollermann Arthur VII. oszt. 8, Rákóczy induló előadja a főgymn. énekkara.

Márczius 15-ike a zombori felső kereskedelmi iskolában.

A felső kereskedelmi iskola márczius 15-iki ünnepélyének tárgysorozata: 1. Talpra magyar; ének Sz. Nagy Károlytól; énekli az ifjuságj énekkar. 2. Márczius 15-én; költemény Abrányi Emiltől; szavalja Pacher Antal alsó oszt. tanuló. 3. Emlékezés márczius 15-re; irta és felolvassa Sztreck Dezső, felső oszt. tanuló. 4. Magyar népdalok; előadja az ifjusági zenekar. 5. Szeresd a hazát! — beszéd Kölcsey Ferencztől; előadja Schäfer József, alsó oszt. tanuló. 6. Hazafias eszmény; költemény Dalmady Győzőtől; szavalja Betnár Béla, középső oszt. tanuló. 7. Hymnus; énekli az ifjusági énekkar. 8. Induló; előadja az ifjusági zenekar.

Márczius 15-ike O-Kanizsán.

Polgártársak! A szabadeszmék diadalának évfordulója és 50 éves emlék ünnepének méltó megünneplése iránt egész Magyarország a legnagyobb lelkesedéssel van eltelve. Mint jó hazafiak mi is részt veszünk a nemzeti örömben s az ó-kanizsa községi képviselő-testület, előljáróság és közművelődési egyesületekből ki küldött bizottság megállapodásához hiven a következőkép ünnepeljük: 1898. márczius 15-ét. 1. Reggel 6 órakor a tüzoltó-zenekar riadója és tarack lövések jelzik az ünnepély kezdetét. 2. 8 órakor az egyletek, társulatok, körök gyülekezése a községháznál. 3. 8 és fél órakor ünepélyes szt. mise a róm. kath. templomban. 4. 9 és fél órakor hálaadó istentisztelet az izraelita imaházban. 5. 10 és fél órakor a képviselő-testület, előljáróság, egyletek, társulatok, körök felvonulása a nagy vendéglő diszterméhe, hol a) A „Himnust" énekli az ó-kanizsai polgári dalkör. b) Ünnepi szónoklat — tartja: Gajó István. c) „Fohász" énekli a polgári dalkör. d) Alkalmi szavalat — tartja: Schőbel Gyula. e) „Talpra magyar" énekli a polgári dalkör, f) Alkalmi szavalat tartja: Herczog Ede. g) „Szózat" énekli a polgári dalkör. 6. Este 7 órakor a város kivilágitása. 7. Este 7 órakor társas vacsora Ivkovits Antal vendéglőjében, melyben nők is részt vehetnek. Egy teriték ára 80 kr. Polgártársak! Felhivunk benneteket, hogy ezen ünnep minél fényesebbé tételén mindnyájan működjetek közre s a nemzet örömében mint hű hazafiakhoz illik mindnyájan vegyetek részt. Ez aikalomra diszitsétek fel házaitokat nemzeti zászlóval és lobogóval, este pedig 7 órakor házaitok ablakait világitsátok ki. Hazafias üdvözlettel O-Kanizsán, 1898. évi márczius hóban. A rendezőség.

Márczius 15-ike Szabadkán.

A végrehajtó bizottság immár összeállitotta a márciusi ünnepségek programmját: Márczius 15-én reggel az önkéntes tüzoltó zenekar ébresztője. 2. d. e. 9 órakor a szabadkai összes hitfelekezetek templomaiban isteni-tisztelet. 3. d. e. 10 órakor „Nemzeti ünnepély" a piacterén következő műsorral: a) Hymnus. Éneklik az összes szabadkai dalegyesületek. b Talpra magyar, szavallat. c) Ünnepi beszéd. d) Szózat. Éneklik az összes szabadkai dalegyesületek. e) D. u. ingyenes népelőadás a szinházban. f) este 7 órakor kivilágitás végül g) este 8 órakor bankettek, külön-külön az összes szabadkai egyesületek helyiségeiben. (Az egyesületek a „Nemzeti ünnepélyre" zászlóikkal vonulnak fel.)

Márczius 15-ike Kis-Hegyesen.

Kis-Hegyesen szétküldött meghivó szerint az ünnepély a következő: Meghivó folyó év márczius 15-én a magyar nemzet ujra ébredésének 50 éves évfordulója alkalmából a kis-hegyesi iparosok által rendezendő „hét vezér megjelenése a pusztaszeri nemzetgyülésen" — népünnepélyre. Az ünnepély özv. Pecze Péterné szállása mellet fog megtartatni. Az ünnepély kezdetét d. u. 1 órakor 3 ágyudördülés jelzi. Összejövet a róm. kath. templom melletti téren, indulás d. u. 3 órakor, a kis-hegyesi önk. tüzoltózenekar kisérete melletti, kiérve a helyszinre, a dalárda a Hymnuszt énekli, ennek végeztével a Bábel Próféta a hét vezér jövőjét elmondja, ezt követi a szózat eleneklése után a hét vezér és a hét koszoru leánynak szónoklata, ennek befejeztével a menet megindul a szittyai induló kiséretével a Halasi Rókus vendéglőjébe, ahol a szabadságharcz félszázados évfordulója megünneplésével egybekötött társas vacsora lesz. Belédti-dij a társas vacsorára 1 teriték félliter borral 60 kr., vacsora nélkül páronkint 1 korona. Rendező-bizottság: Elnökök: Kiss Károly, Limbek Pál. Védnöknő: özv. Pecze Péterné. Ellenőrök: Raffay Pál, Csernik Benjámin. Pénztárnokok: Szokolovics Péter, Mészáros János. BábelPróféta: Petrás János. Vezérek Lénárd József, Urbán Pál, Pecze Abel, Pecze András, Fodor Ferencz, Frindik Tóbiás, Mészáros Ferencz. Koszorus lányok: Petrás Etelka, Varga Etelka, Lakos Julianna, Csernik Mária, Fodor Viktoria, Lénárd Katalin, Vatai Terézia. Asztal felköszöntő: Raffay Viktoria. Bor felköszöntő: Fodor Julianna. Bizottsági tagok: Petrás János, Lénárd József, Pecze András, Pecze Abel, Dobler Pál, Frindik Tóbiás, Bak János, Oszláhszki Imre, Hermetz József, Fodor Ferencz, Urbán Pál, Schwarcz Alajos, ifju Mészáros János, Farkas Lajos, Nagy Mátyás, Molnár József, Kiss József, Wébl Ödön.

Márczius 15-ike Bogojeván.

Meghivó. a bogojévai polgári olvasókör márcz. 15-ét mint a szabadság fogantatásának 50. évi emléknapját, nemzeti jellegéhez méltóan ünnepli, melyre a község minden ép érzékü lakosát szeretettel tömörülésre kéri. E nemzeti ünnepély programmja:

I.) Reggel ½ 8 kor szt. mise hallgatása. — II.) Délután 3 órakor gyülekezés a kör helyiségében, honnét, ha az idő engedi, az iskolás gyermekek résztvételével ünnepélyes kivonulás a kálvária halom köré. Kellemetlen idő esetén a kör helyiségében tartatik: 1.) Vörösmarthy szózata: énekli: a dalárda, 2) Alkalmi beszéd; tartja: Omelka János 3) Márczius 15-én; szavalja: Ferenczi Lajos, 4) A magyar nemes, Petőfitől; szavalja: Bogyó József; 5) Mi a haza? Pósa Lajostól; szavalja: Pócs Lajos; 6) Tudjátok-e mitől terem! Pósától; énekli: a dalárda; 7) Magyarok Istene, Petőfitől; szavalja: Herczeg Ignácz; 8) Nemzeti dal, Petőfitől; szavalja: Zatskó Alajos; 9) A magyar néphez, Pósától, szavalja: Egendorfer István; 10) Magyar nyelv. Erdély Zoltántól: szavalja: ifj. Molnár Gábor, 11) Beh szép ez a magyar nóta, énekli: a dalárda. 12) A magyar ifjasághoz, Pósától szavalja Dimity György, 13) Előre, Tóth Kálmán-tól, szavalja: zalai Szalay Zsigmond, 14) A hon leány, Rudnyánszkitól, szavalja: Herczeg Matild, 15) A rab, Petőfitől, szavalja, Drásnyák Imre, 16) Kölcsey Hymnus, énekli a dalárda, 17) Kik voltak a honvédek? Tóth K.-tól, szavalja György Antal, 18) Egy honvéd fohásza, Cziráky Gyulától, előadja: Lampert Lukács 48-as honvéd. 19) Kossuth Lajos azt üzente, énekli a dalárda, 20) Magyar zászló Pósától szavalja. Baumann Jakab, 21 Kossuth imája előadja: Vincze Fábián, 22) Nem üzen már minekünk, énekli a dalárda. 23.) Haladj én nemzetem, Pósától; szavalja György József, 24) Ima a magyar hazáért. Pósától, szavalja Klenáncz Borbála, 25) Kitárom reszkető karom, énekli a dalárda, 26) Üdv a királynak, Nagy L.-től; szavalja: Berecz Margit; 27) A legelső magyar ember a király énekli: a dalárda; 28) — Visszatérés a körbe, utána társas vacsora.

Márczius 15-ike Zentán.

Márczius 15-ét az idén, mint az alkotmányos jogok kivivására és a nép minden rétegére kiterjedő polgári és politikai szabadság megszerzésére irányzott törekvések legszentebb ünnepének félszázados évfordulóját — mint már emlitettük — zenta közönsége is a, szokottnál fényesebben óhajtja megünnepelni. Helybeli társas köreink a közóhajnak kivántak eleget tenni, midőn együttes mozgalmat inditottak a nap méltó megülésének előkészitésére. Az ünnepély a végleges megállapodások szerint a nagynap reggelén 8 órakor zenekiséret mellett tartandó diszfelvonulással veszi kezdetét; azonban nem első programm szerint t. i. két részletben, hanem, csak délelőtt és egyfolytában lesz megtartva. Az ének, szavalat, ünnepi szónoklat megtartását a rendező bizottság minden eshetőségre számitva a városháza üléstermében tervezi. Végre megjegyezzük, hogy este a nagyvendéglő üvegtermében társas vacsora leend, melyre a résztveni szándékozók a kibocsájtandó iveken jegyezhetik elő neveiket.

Márczius 15-ike Bezdánban.

Meghivó. Folyó hó 15-én ünnepeljük azt a napot mely minden hű érzésü magyarra ünnep kell hogy legyen. — E nap azon időre emlékeztet, midőn nemzetünk csak egy czélt ismert és ez: Megtörni a zsarnok uralmát és kivivni a haza szabadságát! . . . . . .

Évekig nagy teher feküdt legjobbjaink vállain. Hányszor vérzettek el e hon fiai vésztbozó csatákban! A jelen század első felében is zsarnokság önkénye alatt nyögött e nemzet; mig végre megváltóként fellépett az a férfiu, a ki jobbjában karddal — baljában a szabadság zászlajával, hadat izent a zsarnok hatalomnak és mindeneknek ajkaira adta a jeligét: „Hazánknak függetlennek, szabadnak kell lennie" . . . . . .

S im e szavak lángra gyújták a szabadság tüzet a honfi kebelben; s az egész világ szemtanúja annak, mit tehet egy a szabadság érzetétől áthatott nép . . . . . .

A mi sziveinkben is lobogjon e szent tüz. E lelkesitő példa lebegjen mindenkor szemeink előtt. A szabadságért tudjunk magunk is nemcsak élni, de ha kell — miként ők — meghalni is.

Mindnyájunk ajkairól hangozzék fel a szó: „Eljen a magyar szabadság!" „Eljen a hon" ! ! !

Műsor:

1. Reggel 8 órakor szentbeszéddel egybekötött ünnepélyes istentisztelet. 2. A magyar asztaltársaság által márczius 15-ének örök emlékére ültetendő fák ünnepélyes átadása. 3. Nemzeti dal. Petőfitől szavalja Werkner M.

4. Diszgyűlés.

a) Elnöki megnyitó. b) A magyarok Istene. Petőfitől: szavalja Lechner Mariska k. a. c) Ünnepi beszéd, előadja Molnár Ferencz. d.) Isten csodája, Petőfitől: szavalja Grün Flóra k. a. e.) Jellemrajz 1848-ból, felolvassa Nagy József f) A tavaszhoz. Petőfitől: szavalja Bencze Boriska g) Zárszó. Társas vacsora este 8 órakor.

Márczius 15-ike Feketehegyen.

Feketehegy hazafias közönsége szép programmal tartja meg márczius idusát,

melyet falragaszokon tettek közhirré. A programm a következő: A bács-feketehegyi „Polgári Olvasókör“ márczius 15-iki ünnepélyének programmja: Délelőtt: Reggel 6 órakor 6 mozsárlövés, 8 órakor isteni tisztelet a ref. templomban, 9 órakor isteni tisztelet az ág. ev. templomban, 10 órakor isteni tisztelet az izraelita templomban. Az isteni tiszteleteken úgy az olvasókör tagjai, valamint a képviselő testület és elöljáróság tagjai testületileg vesznek részt. Délután: 4 órakor 3 mozsárlövés gyülekezésre, 4 és fél órakor 3 mozsárlövés az ünnepély kezdetéül. Nyitány. Előadja a zenekar. Szózat énekli a a dalárda Pratscher V. ur vezetése mellett. Elnöki megnyitó, Kozma Dezső elnöktől. Tavasz elmult. Előadja a zenekar. Márczius 15. Alkalmi költemény dr. Szászy Istvántól, szavalja ifj. Bútor József. Alkalmi beszéd. Tartja: Bakai Károly. Klapka induló. Előadja a zenekar. A budapesti honvédszobor. Költemény Pósa Lajostól. Szavalja ifj. Bútor János. Hymnus. Énekli a dalárda. Rákóczy induló. Előadja a zenekar. Este 7 órakor közvacsora az olvakör helyiségeiben melyen hölgyek is részt vesznek. Két hivatalos felköszöntő, első a királyra, második a 48-iki eszmék méltatása. Az elsőt mondja az elnök, másodikat Tóth Sándor ref. lelkész. Két szavalat Bútor István és ifj. Bútor József által. — Vacsora után táncz. —

Márczius 15-ike megünneplése Apatinban.

Az „apatini polgári caszinó“ — márczius 15-én este felolvasással egybekötött társasvacsorát rendez. A „Kereskedő-ifjak egyesülete“ márczius 15-ének előestéjét ünnepli meg, melyen Dr. Mészöly István járásbiró tart felolvasást. Rózsa Dezső községi aljegyző Abrányi E. hazafias alkalmi költeményét szavalja. „Az apatini dalárda“ a szózat és Hymnus előadása által fogja a tánczvigalommal egybekötött ünnep fényét emelni.

Márczius 15-ike Ujvidéken.

Márczius 15-ét az 50 éves évforduló alkalmából ujvidék is a szokottnál nagyobb ünnepélyességgel üli meg. A rendezést a magyar casinó, az ujvidéki dalárda és a polgári magyar daloskör együttesen vezetik. A részletes program a következő: 1. délután 3 órakor az összes egyletek gyülekeznek a kereskedelmi iskola udvarán s innen ½4 órakor a futtaki, Flatt-utczákon, Erzsébettér és uri-utczán át a Ferencz-József térre vonulnak, 2. hol a két dalárda „Hymnust“ énekli. 3. „Talpra magyar“ Petőfi Sándortól, szavalj. Molnár János kir. főgymn. tanár. 4. Ünnepi beszéd tartja Rohonyi Gyula orszgy. képviselő, 5. Szózat“ énekli a két dalárda. Este a város kivilágitása és a társas vacsora az „Erzsébet“ szállodában, melyen egy teriték ára 50 kr. A rendezőség ez uton is felkéri azon utczák és terek lakóit, a melyeken a menet átvonul, hogy házaikat és ablakaikat már délután fedeszitsék.

Hirek.

* **Március 15-ike!** Tisztelt Polgártársak! Áthatva az 1848 ik évi március események vivmányainak fontosságától, mint az előző években, ugy ez idén is kötelességünknek tartjuk, hogy márczius hó 15-ét, mint a közszabadság, jogegyenlőség és sajtószabadság kikiáltásának és kivivásának dicső napját megünnepeljük. Felkérjük a tisztelt Polgártársainkat, sziveskedjenek hathatós támogatásukkal és közreműködésükkel hazafias törekvésünket előmozditani, hogy most a midőn a nevezetes, hazánk történetében korszakot alkotó napnak ötvenedik évfordulóját ünnepeljük, ünnepélyünk fénye, impozáns és általános jellege maradandó emlékezetü és a nagy nap rendkivüli horderejü vivmányaihoz méltó legyen. Kérjük tisztelt Polgártársainkat március hó 14-én este világitsák ki az ablakaikat s diszitsék fel a hazakat; jelenjenek meg minden különbség nélkül tömegesen az ünnepélyek minden részletén, ezzel is tanusitva, hogy mindannyian egyformán méltányoljuk és élvezzük az 1848 évi marczius hó idusanak áldásait. — Szerény szózatunk bizonyára visszhangra lel Zombor város hazafias polgárságának lelkületében. Hazafias üdvözlettel 250 aláirás. Az ünnepélyek programmja: Marczius hó 14-én. 1. Este a házak feldiszitve és kivilagitva. 2. Este 7 órakor a tüzoltó-testület vezetése és zenekarának közreműködése mellett diszmenet a varos főbb utcáin. Marczius hó 15-én. I. D. e. 9 órakor ünnepélyes isteni tisztelet a római kalholikus templomban. 11 órakor matinée a városháza nagytermében a következő programmal: 1. Szózat. Énekli a zombori kaszinó-egyleti dalarda. 2 Az ötvenedik évfordulón. Alkalmi óda. Irta Trencsény Károly. Szavalja Racz Soma 3 Ünnepi beszéd. Mondja Kozma László. 4 Hymnus. Énekli a zombori iparos dalarda. II Este diszelőadas a városi szinházban, melynek programmja: 1. A nemzet imája. Énekli a kaszinó-egyleti dalárda. 2. Alkalmi óda. Irta és szavalja Latinovics Szaniszló. Ezután szinre kerül: Március Idusa. Dramai költemény 1 felvonasban. Irta: Trischler Károly. Személyek: Az idő Szalay Frigyes. A nemtő Dr. Patajné Vida Etelka. Egy férfi Szakács Lajos. Petőfi Sándor Duronelli József. III. A diszelőadás utan tarsas vacsora a polgári kaszinó összes termiben. A t. hölgyek kéretnek a vacsorán minél tömegesebb szamban megjelenni. A vacsora kezdete 9 órakor. Egy teriték ara 1 forint 20 krajcar. Jegyek kaphatók a rendező bizottság tagjainál. A szinházi előadás kezdete este pont 7 órakor.

* **Tisztelgés.** A zombori önkéntes tűzoltó-egylet csütörtökön Czedler János parancsnok vezetése mellett küldöttségileg tisztelgett Trischler Ferencz városi polgármesternél. A küldöttség szonoka Czedler János üdvözlő szavai után a polgármester meleg szavakban köszönte meg az egyletnek figyelmét. A rendőrfőkapitanynál is tisztelegtek, ki hasonlo módon a küldötséget a legszivélyesebben fogadta.

* **A zombori munkásbirók.** Megirtuk, hogy a zombori közigazgatasi bizottságnak a munkás-ügyekben biraskodó albizottsaga a következő tagokból áll: rendes tagok: dr. Drakulics Pal, Fejér Gyula Koc kar Zsigmond, Széchényi József; póttagok: dr. Alföldy Árpád, Kozma László, dr. Krónits István és dr. Zákó István. A polgarmester ennek az albizottsagnak az előadójául a legujabban: dr. Gertinger Pál tanacsnokot, jegyzőjévé pedig Gyurisics Györgyt főjegyzőt rendelte ki.

* **A zombori 48 as bizottság ülése.** A márcziusi napok 50 éves évfordulójának az ünnepségeit rendező bizottsag péntek este 5 órakor ülést tartott a kereskedelmi iskolaban. A bizottság határozott a jubileumi serleg ügyében. Egy pompas művű magas alakú serlegre esett a választása. A bizottsag végleg megállapodott az ünnepély minden egyes pontjára nezve. 14-én este a zenés felvonulás a nagy körútakon at fog történi. A háziurak mind fel lettek kérve az ablakok kivilagitására, a házak feldiszitésére és zászlók kitüzésére.

* **A rendőrség a szinházban.** Tudjuk, hogy a varosi szinházban jelenleg a szerb nemzeti szintársulat tart előadásokat. Csütörtökön este a Charley nénje czimü angol bohózatot adták. Természetes, hogy ez a rettenetes darab óriasi kacajviharokat keltett szerb forditásban is. Különösen a karzat vette ki a részét a nagy nevetésből. Az általanos vigság azonban szeget ütött a karzati két rendőrnek a fejébe és a szab. kir. városi rönd nevében tülüknél fogva kezdték kivezetgetni a mulatozókat. Magától értetődő dolog, hogy ez a hivatalos aktus nem történhetett meg az előirt csendben. A fülhúzók mennydörögtek, a cibaltak védekeztek és lett erre olyan larma, mint amikor részeg embereket hajigalnak ki valamelyes lebúból.

* **A zombori Népkör választmánya.** A zombori Népkör választmanya csütörtökön este ½ 6 kor ülést tartott. A legközelebb megtartandó közgyűlés tárgysorozatának a megallapitasa volt a tanácskozás tárgya.

* **Közgyűlés.** A zombori önkéntes tűzoltó egylet ez idei rendes közgyűlését marcius hó 25 én délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében tartja meg.

* **Sorozás a zombori járásban.** A zombori járasban a sorozás e hó 14-én kezdődik. Az egyes községek állitáskötelesei a következő napokon kerülnek sorozás alá: 14-én Bezdan és Kolluth, 15-en Sztanisics és Gakova, 16 án O- és U. Szivac, 17-én Kernyaja és Ns.-Militics, 18-an Csonopla, Gyulafalva és Kruseviya. A sorozás a »Pokol« vendéglőben tartatik meg.

* **Új ügyvéd.** Konyovics György a zombori kir. törvényszék jegyzője a napokban kitünő sikerrel tette le Budapesten az ügyvédi vizsgalatot.

* **Pusztitsuk a szarkafészkeket.** Tudjuk, hogy a madarvilag legartalmasabb egyeniségei a szarkak. Különösen az éneklő és rovar irtó madarkak tojasainak a pusztitása által okoznak rengeteg károkat. Most epiti ő a fészkeit. Hasson oda mindenki, hogy ez a madarfaj el ne szaporodjék. Most kezdjük irtani, ha alapos munkát akaruuk végezni.

* **Névmagyarositások.** Szokolovics Lukacs apatini lakos »Szakalra« Kralyik Lajos, moholi lakos és kisk. Károly, Béla gyermekei: Királyra, dr. Goldscmied Dávid bezdáni községi orvos és kisk. Rezső, Jolán, Endre, Imre, Anna, György gyermekei: Gaira, Preisz János bács-vaskuti tanitó: Posfaira, kisk. Kohn Marcell: Komorra, Rozenstock Márton, ujvidéki lakos: Révészre, Pollhammer Antal kir. végrehajtó, ó.-almási lakos és kisk. István, Ilona, Ella gyermekei: Pogányra. Martincsek Mihály ujvidéki magy. kir. pénzügyőri felvigyazó pedig: Makfalvaira magyarositotta a nevét.

* **Ó Becsén** f. március hó 15-én leplezik le nagy ünnepélyességek között, a község által felállitott szabadsagszobrot.

* **Tanári és tanitói oklevelek nosztrifikálása.** A közoktatásügy minister külföldi tanari és tanitói oklevelek honositása ügyében rendeletet bocsájtott ki. Ugyanis meghagyja, hogy külfödi allampolgar az ő képesitő okmanyanak honositasa előtt magyar állampolgarságot tartozik megszerezni; tovabba, hogy az oklevél honositasa csakis kiegészitő vizsgálat alapján adhato meg. A kiegészitő vizsgálatnak mindenkor a szabályszerüen megalakuló bizottsag előtt kell végbemennie. Végül azt mondja a rendelet, hogy a nem magyarországi tanári, tanitói, vagy kisdedóvói képesitéseket mint cimet, az oklevelek szabályozott honositása nélkül használni tilos. — Az e tilalom ellen vétők, amennyiben sulyosabb büntetendő cselekmény nem forog fenn, 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

* **Az óbecse — titel — újvidéki vasút** munkalatait mint értesülünk, e hó második felében megkezdik, ha a hiányzó 60 ezer frtot a csajkás községek megszavazzák. A vállalkozók már a föld munkalatokhoz felfogadnak munkásokat. A megye az ő hozzájarulását ama feltételekhez kötötte, hogy a munkálatoknál lehetőleg Bács-megyei munkások alkalmaztassanak.

* **Fogas-süllő a Tiszában.** Jeleztük, hogy a halászati társulat az alsótisza mentén N. Becskereken megalakult s ma már arról értesülünk, hogy az országos halászati

felügyelőség tudatta a községgel, mikép fél millió megtermékenyitett fogas-süllő ikrát fog kiküldetés végett O-Becsére küldeni a földmivelesügyi miniszter úr megbizásából. Egy külön közeg fog kiküldetni a kóltetés betanitására, mig a további felügyeletet a község megbizottja fogja teljesiteni. Ugyancsak fél millió ikrát kap Titel is a kiküldetése. Igy remény van, hogy pár év mulva a Tiszában meghonosul a fogas.

* **Névmagyarositás.** A belügyminiszter 1897-ben 1841 folyamodónak engedte meg a névváltoztatást. E száma millenniumi évet tekintve, mikor 1589-en kaptak magyar nevet 252 esettel kedvezőbb.

* **A szocziálista izgatók ellen.** A szocziálista izgatásokkal szemben következő uj rendeletet bocsátotta ki a belügyminiszter: Felhivom a törvényhatóságot, hogy közegeit utasitsa, miszerint a szocziálista izgatókat a legéberebb figyelemmel kisérjék, a helybeli illetőségűeket folytonos felügyelet alatt tartsák, az idegen illetőségűeket pedig hatóságuk területéről a fennálló szabályok értelmében haladéktalanul tavolitsák el, sőt szükség esetén még tiltsák is ki; a tilalom daczára visszatérők ellen az 1879: XI. t. cz. 70 §-a alapján járjanak el — a mennyiben pedig a hatóságuk területén lakó izgatóknak más hatóság területére való eltávozásáról értesülnek, erről az illető hatóságot megfelelő eljárás végett, ezetleg táviratilag is értesitsék.

* **A Magyar Folyam-és Tengerhajózási r. t.** igazgatósága arról értesit bennünket, hogy Baja és Apatin között a rendes hajójáratokat márczius 9-én, Vukovár és Ujvidék között márczius 7-én inditja meg a tavalyi nyári menetrend szerint.

* **Levágták az orrát.** Kovacs János szabadkai lakos kedden jó napot akart magának csinálni. Néhány társával együtt egy korcsmába ment mulatni. Mulatozás közben azonban összevesztek a jó cimborák, mert hat egy kicsit többet öntöttek a garatra, mint kellett volna; majd az egyik kést rántott elő és Kovácsnak rohanva, az orrát tövében levágta ugy, hogy csak egy bőrdarab tartotta. Kovácsot azonnal a korházba vitték a hol az orvos gyógykezelés ala vette s orrát összevarta.

* **Névmagyarositások.** Vezetéknevüket belügyminiszteri engedélylyel megmagyarositották: Polihammer Antal, valamint kk. István, Illona és Ella almasi lakosok »Pogány«-ra, Preisz János vaskuti lakos »Pósfai«-ra, Goldschmidt David, valamint kk. Rezső, Johán, Endre, Imre, Anna és Gyorgy bezdáni lakosok »Gál«-ra, Kohn Marcell pedig »Komor«-ra.

* **Öngyilkosságok.** Bacs-Madarason — mint levelezőnk értesit — rövid idő alatt két öngyilkosság történt. A mult héten Gajdocsi János jómodu fiatal gazdaember akasztotta fel magát. Családjat előbb hazatól elzavarta s feleségének selyem ruhait az égő kemencebe dobta s miutan azok elégtek, az istállóba ment s az ott levő gerendára akasztotta fel magát. — Folyó hó 7-én pedig Kiss Antal János szintén fiatal gazda s Madaras község első virilistaja akasztotta fel magát istállójában eddig ki nem deritett okból. Mindkettőt a község lakossága nagy részvéte mellett temették el.

* **Jó fogás.** F. hó 8-án két kis-kőrösi lovas-csendőr négy napi nyomozás után a bezdáni erdőnél 3 kocsi sátoros cigányra bukkant, a kik rabló-gyilkossággal vádolvak. A mint a férfiak az üldöző zsandárokat észrevették az erdő sürüjében eltüntek s igy a zsandárok csak a nőket és gyermekeket kisérték be Bezdán községházához, a hol megmotaztattak; sok lopott ruhát és ágynemüt találtak náluk. A tulajdonképeni tettesek: a férfiak kereket oldottak.

* **Gyujtogató.** Bezdánban Kuzmán Mátyás szénájában és Stefán János jégvermének nádtetőzetében egy skatulya kénes gyufát találtak, a melynek közepében tapló volt elhelyezve. A gyufa skatulya spárgával erősen többszörösen át volt kötve; a tapló elégett, de a gyufa ugy látszik az erős kötés következtében szerencsére nem gyulladhatott meg. — A rendőrség nyomozza a tettest.

* **Magyar név.** Rosenfeld Baja városi közvágóhidi állatorvos nevét, belügyminiszteri engedélylyel »Radó«-ra változtatta.

* **A snepfek.** Mult vasárnap volt Reminiscere-vasárnap és ezzel kezdődött meg a »latin-vasárnapok« sorrendje, a szalonkahuzas ideje, a vadászember tavasza. A német vers ugyan azt mondja, »Reminiscere, Putzet die Gewehre«; csakhogy van egy másik interpretáció is, amely igy hangzik: »Reminiscere, Nach Schnepfen suchen gech«; Az idén legalább ez a variáció válik be jobban, minthogy a mult vasárnap Bodrogh-Monostorszegh határában Falcione Lajos nagybirtokos és Baky Elek nemcsak láttak, de lőttek is snepfet; tehát itt vannak az ennivalók. Az erdőkben különben az ibolyácska már kivancsiskodik, a vizeket ellepték a vándor madarak csapatai. Ma van az »Oculi« vasárnapja; ennek a verse: »da kommen sie.« A következő vasárnapok és német csattanósaik ezek: »Laetare, das ist das Wahre«; »Judika. Sind auch noch da«; »Palmarum, Trallarum;« »Gaasi modo geniti, Halt Jäger, jetzt brüten sie.«

* **A szabadkai önkéntes tűzoltó testület jubileuma.** A szabadkai »önkéntes tűzoltó testület« 10 éves fennállását ez évi junius havában fogja megünnepelni. A testület — melynek megteremtője és vezénylő parancsnoka: Wenczel Lajos városi alszámvevő — már két izben szerzett városanak dicsőséget; ugyanis 1895. év augusztus havában Kolczsvártt elnyerte az országos nagy dijat; egy évre reá az ezredéves ünnepély alkalmával pedig: »Ő Felsége a király legmagasabb diját« Budapesten. Mint halljuk az ünnepségen — számos fővárosi és vidéki tüzoltó fog megjelenni, sőt a m. kir. belügyminiszterium is képviselve lesz.

* **Pályázat.** A cs. és kir. 4 hadtestparancsnokság 1898. évi február hó 2-án kelt I. 640. számu rendelete folytán »Primás Magyarország bibornoka« nevét viselő alapitvány egy helye üresedésbe jutott. Ezen egyszeri adományra, melynek alapitványi élvezése 8 frt 40 kr. évente, egy katona (őrmesteri ranptól lefelé) szegény árvái tarthatnak igényt. Az erre pályázók folyamodványaikat — mellékelve egy szegénységi és egy orvosi bizonyitványnyal — 1898. évi április hó 25-ig az illetőségü hadkiegészitő parancsnoksághoz nyujtsák be. Közelebbi adatok a cs. és kir. 33. számu hadkiegészitőkerületi parancsnokságnál tudhatók meg.

* **Pályázat.** A cs. és kir. 4. számu hadtestparancsnokság 1898. évi február hó 2-án kelt I 640 sz. rendelete folytán »Rapp Borbála asszony« nevét viselő alapitvány egy helye üresedésbe jött. Ezen egyszeri adományra, melynek alapitványi élvezése évente 86 frt. igényt tarthatnak: 1. Tényleges szolgálatban vagy nyugalomban elhalt cs. és kir. tisztek özvegyei és árvái. 2. Nyugalmazott tisztek feleségei vagy lányai. Előnyben azok részesülnek, kiknek férje, illetőleg apja háboruban elesett, vagy megsebesült és ezen okból vonult nyugalomba. 3. Egy tényleges szolgálatban álló tiszt felesége vagy leányai azon esetben, ha folyamodásuk idejében lakhelyük a 4. hadtest kerületében van és ha betegségük folytán kényszerülve vannak »Gleichenberg« gyógyfürdőt használni és azt igazán használják is. A folyamodványhoz csatolandó: a folyamodónak keresztlevele, illetőleg esketési bizonyitványa és egy orvosi bizonyitvány, mely kifejezi, hogy a gyógykezelés Gleichenbergben szükséges. Az erre pályázók folyamodványaikat, amelyben határozottan fejezzék ki, hogy az adomány élvezése esetén Gleichenberg fürdőhelyet tényleg fel fogják használat végett keresni, kellőleg felszerelve később folyó évi április hó 25-ig az illetőségű hadkiegészitő parancsnoksághoz nyujtsak be.

* **Zene-regély.** A szabadkai város zenede felső osztályainak növendékei vasárnap, d. e. 10 órakor a »Pest« szálloda nagytermében Jámbor Pál siremléke javára »Zene-regély«-t (Matinée) rendeznek. Belépti-dij 20 kr. Tanintézetek növendékei a belépti-dij felét fizetik.

Kegyúri bizottsági ülés.

Zombor szab. kir. város róm. kath. kegyuri bizottsága 1898. évi márczius 13-án délelőtt 11 órakor a városháza nagytermében rendes közgyűlést tart.

Tárgysorozat:

1. Zombor sz. kir. város tanácsának átirata az 1897. évi templompénztári, mise-alapitványi, Kórits féle alapityány és az iskolai-alap számadásának szakközegeiáltal történt megvizsgálása tárgyában.

2. Főtisztelendő egyházmegyei főhatóságnak leirata a templompénztár, iskolai-alap és Kórits-féle kápolnai-alapitvány pénztárának 1898. évi költségelőirányzat jóváhagyása tárgyában.

3. Főtisztelendő egyházmegye ifőhatóságnak leirata a Kórits-féle kápolna földjének bérbeadásáról szóló bérleti-szerződés jóváhagyása tárgyában.

4. Templomi pénztárnok jelentése Amstadt Mihály által a mise alapitványi pénztárba 1200 frt tőkének visszafizetése tárgyában.

5. Főtisztelendő Fejér Gyula apátplébános előterjesztése néhai Tallos Péterné és Harlikovits Gyula misealapitó levele tárgyában.

6. A zombori kir. törvényszéknek 6815/1897. számu beszavazó végzése a róm. kath. templomra hagyományozott 200 frt alapitvány tárgyában.

7. Főtisztelendő Fejér Gyula apátplépános előterjesztése a templom tornyában elhelyezet harangláb talaj-gerendázatának megujitása tárgyában.

8. Paul Kálmán kegyuri bizottsági ügyésznek m. évi 37. számu megbizásra tett jelentése az uj telekkönyvben észlelt hiányok tárgyában.

9. Templom-pénztárnoknak jelentése az 1896. évi felülvizsgált számadások tárgyában. Időközt beérkezendő tárgyak.

Zombor, 1898. évi márczius hó 9-én.

Trischler Ferenc s. k, polgármester, mint kegyuri bizottsági elnök.

Különfélék.

)(Általános feltűnést kelt Serényi elsőrangu órás és ékszerész czég (Budapest, VII. Erzsébet-körut 34) legujabb képes árjegyzéke, a melyet készséggel küld meg bárkinek ingyen és bérmentve. Serényi ki a világhirü Audemars Frères genfi óragyár vezérképviselője is, — a legpontosabban szolgálja ki vevőit; a legmodernebb órák és mindennemü ékszerek óriási választékban a legolcsóbban vásárolhatók e megbizható czégnél 5 évi jótállással ugy készpénzért, mint előnyös részletfizetésre. 1

)(Orvosi szaktekintélyek véleménye szerint a Keleti J. budapesti czég által gyártott és feltalált cs. és kir. szab. sérvkötők, orthopaediai gépek, műlábak, egyenestartók (ferdenövésüeknek) a legjobbak és a legmegbizhatóbbak. Keleti évek óta azon fáradozik, hogy ezen a téren a legkiválóbbat és legtökéletesebbet nyujtsa, a külföldet és a legelső klinikákat tanulmányozta, miért is a legmelegebben ajánlhatjuk e kitünő specializlistát az érdeklődőknek.

Felelős szerkesztő: **Dr. Alföldy Árpád**
kör- és váltó-ügyvéd.

Kiadó-laptulajdonos: **Oblát Károly.**

Nyilttér.*)

Egyedül elismert kellemes izü **természetes** hashajtószer a

FERENCZ JÓZSEF-keserüviz,

a keserüvizek királya.

Orvosi tekintélyek bizonyitványai szerint a világhirnek örvendő

FERENCZ JÓZSEF-keserüviz

a keserüvizek tulajdonképeni képviselőjének tekintendő, mert páratlan egyenletes gyors és tartós hatásu.

A milleniumi nagy éremmel egyedül tüntettetett ki.

Kéretik csak **Ferencz József-keserüviz nem** pedig budai vagy egyéb **elnevezést használni.**

Kapható mindenütt.

(Az igazgatóság Budapesten.)

*)Ezen rovatért nem felel a Szerk

HIRDETÉSEK.

Magas jutalékban

é szesülnek megbizható szolid ügynökök, ki k törvényszerüen megengedett sorsjegyeknek, részletfizetésre való eladasával, egy nagy pénzintézet (részvénytársaság) számlájára fogalkozni óhajtanak. Ajánlatok »Confidentia« czimen, Eckstein Bernát hirdetési irodájába Budapest V., Fürdő-utcza 4. szám intézendők.

A Dr. **EGGER**-féle

Injectio Hamamelis Virginica

a leghathatósabb külszer (befecskendezés) férfiak és nőknél, uj és idült folyások valamint csobántalmak orvoslására. A Hamamelis Virginica tropicus növény rendkivüli hatása a nyákhártyára orvosilag már régen el van ismerve, ugy hogy ezen különben is szerencsés összetételu Injectió ennek köszönheti gyógyerejét. 2—3 üveg használata a legmakacsabb bajt tetemesen javitja illetve meggyógyitja.

Egy üveg ára 70 kr., a pénz előleges beküldése mellett póstán bérmentve: 1 üveg 1 frt 05 kr., 2 üv. 1 frt 75 kr. 3 üv. 2 frt 45 kr. Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor"-hoz Budapest, VI., Váczi-körut 17.

Kapható Zomborban Schwarcz Emil gyógyszerész urnál. (.)

Posztószétküldés csakis magánosoknak.

Egy szelvény, 3.10 m. hosszu, elegendő egy férfi-öltönyre ára csak	frt 3.10 jó frt 4.80 jó frt 7.50 finom frt 8.70 finom frt 10.50 legfinomabb frt 12.40 angol frt 13.95 kammgarn	valódi gyapjuból.

Egy szelvény **fekete szalon-öltönyre** 10 frt. **Felülö szövetek** m. 3 frt 25 krtól feljebb; **Loden** csinos szinekben egy szelvény **6** frt, egy szelvény 9 frt 95 kr., **Peruvienne** és **Dosking**, állami, **vasuti** és **biró talár-szövetek** legfinomabb **Kammgarn** és **Cheviott**, valamint **egyenruha-szövetek a pénzügyőrségnek** és csendőrségnek stb. stb. küld gyári árakon, az általánosan ismert czég

posztó gyári-raktár **Kiesel-Amhof Brünnben.**

Minták portó- és díjmentesen. Mintahű szállitások. **Figyelmeztetésül.** A t. cz. közönség különösen figyelmeztetik arra, hogy a szövetek közvetlen megrendelésnél sokkal olcsóbbak mint a kereskedőknél rendeltek. **A Kiesel Amhof czég Brünnben a szövetket valódi gyári árakon** küldi szét minden **százalék hozzászámitás nélkül.**

1677. szám 1898.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári Szent-József

országos vásár

f. évi márczius hó 17-től bezárólag márczius 21-ig fog megtartatni.

Ezen vásárral a délmagyarországi (azelőtt banati) lóvásár van egyeckötve.

Temesvárott, 1898. évi februar hó 4-én.

A városi főkapitányságtól.

Bandl Rezső
főkapitány

A legkozelebbi országos vásár 1898. évi majus hó 26-tól ezarólag majus hó 30-ig fog megtartatni.

Suchard-chocoládé és kakao.

Előfordult tévedések kikerülése végett, a nagyérdemű közönség arra figyelmeztetik, hogy

Suchard Ph.

az úgynevezett

töredék chocoládét

sem nem gyártja, sem a forgalomba nem hozza. **A Suchard Ph.-féle chocoládék csakis tisztán és —mint ismeretes — csak Staniol-csomagolásban a gyári jelvénynyel és aláirással ellátva, szállittatik.**

MELLBETEGSÉGEK,

ép ugy, mint a légcső, gége és tüdő hurutos megbetegedéseit, valamint a légzési nehezségeket, s n **eliszükülést, asztmát, elnyálásodást, szamár és görcsös köhögést, rekedt-éget, nyálkaingert a nyakban** — kezdődő gümőkórt leggyorsabban és legjobban lehet eloszlatni az éveken át bevált, orvosi rendelet szerint készitett és az orvosoktól ajánlott **Szt.-György-theával**, melynek csomagja 50 kr. és a hozzá tartozó Szt.-György hurutpor doboza 50 kr. a pontos orvosi utasitással együtt. **Az eredmény már néhány nap mulva látható.** Kétcsomagnál kevesebbet nem küldünk.

Póstán való küldésnél 20 krral több csomagolás és tuvarlevélért — **(porto nélkül).** Minden megrendelés a **Szt.-György gyógyiárom** Bécsben, V/2 Wimmergasse 33. sz. intézendő.

Kivánatos az összeg előleges beküldése postautalványon.

Kérjük, ezt a hirdetést tessék kivágni és eltenni.

KLYTHIA RIZSPOR.

A BŐR ÁPOLÁSÁRA

Az arczbőr szépitése és finomitása.

Legelegánsabb toilette-, bál- és szalon-puder fehér, rózsaszin vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J, cs. kir. tanár által Bécsben.

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve.

TAUSSIG GOTTLIEB

cs. és kir. udvari toilette, szappan és illatszergyár.

Bécs I., Wollzeile 3 sz.

Egy doboz ára 1 frt 20 kr. elküldés utánvétvagy az összeg előleges beküldése után.

Kapható: a legtöbb illatszer- drogun- és gyógyszertárakban valamint **Zomborban: Engel Mór, Weidinger A. és S. és Teltsch Gáspár** kereskedőknél.

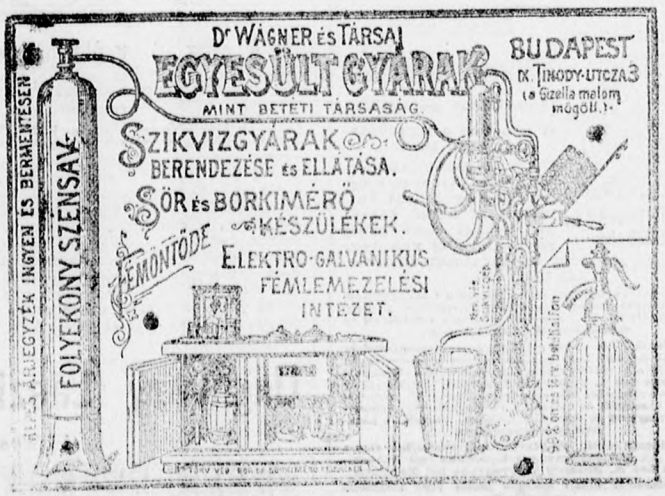

Alapittatott 1863. — Alapittatott 1863. —

Világhirü saját készitményü kitüntetett

TRIMMEL J. N.

kézi harmoniumai

Bécsben, VII/3. Kaiserstrasse 47.

Nagy raktár mindennemü hangszerekben, hegedük, citerák fuvolyák, ocarinák, szájharmonikák, stb. stb.

Swiczl acél-játszmüvek magánjátszva. Felülmulhatatlan hanggal.

Zenélő-albumok, üvegek stb.

Mintakönyvek ingyen és bérmen ve.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves házi szer ellenállt az idő megpróbáltatásai, mert már több mint 27 év óta megbizható, fájdalomcsillapító bedörzsölésekként alkalmaztatik köszvénynél, csuzná, tagszaggatásnál és meghűlésekné és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem tikos szer, hanem igazi népszerü házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr. 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban kaphatók. Egyedüli valódi: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevasrás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter aláirásával nélkül nem vásárolhatja vissza.

RICHTER P. A., és Herz, cs. és kir. udvari szállitók, BUDAPEST.

A Mauthner-féle hirneves konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjegygyel

valamennyi nagyobb

füszer- és vaskereskedésekben

kaphatók.

A Budapesten Andrássy-ut 23. szám alatt levő Mauthner Ödön czég csakis **olyan csomagoknál** vállal teljes jótállást egészen **friss** és **valódi** magvakért, a mely csomagok **ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel** jelölve, ugy a mint a melléklet rajz is mutatja.

Egyedül valódi angol

balzsamot

(Tinctura balsamica)

nagyban és kicsinyben csakis

THIERRY A.

gyógyszerész

Pregrada, Rohitsch mellett

hatóságilag engedélyezett és törvényesen bejegyzett

balzsam-gyára

szállit.

Valódi csak ezzel a kereskedelmi törvényszék bejegyzette

zöld védjegygyel

Nagy minden tévedés elkerülve legyen, ezentul csak hatóságilag bejegyzett védjegyet használom.

Balzsamom teljes csomagolása a minták törvényes védelmében van.

A legrégibb, leghatásosabb, legolcsóbb és legjobb népies háztiszer mell- és idődőfájdalmak, köhögés, köpési, gyomorgörcs, étvágyhiány, rossz iz, rossz szagu lehelet, felbőrödés, gyomorégés, felfuvódás stb. ellen ugy belsőleg, mint külsőleg alkalmazható fogfájás, szájrothadás, fagydagadatok, égési sebek stb. stb. ellen.

A hol nincsen raktár, oda közvetlenül rendeljünk csak a czimen: **Az die Balsamfabrik des Apothekers A. Thierry in Prograda bei Rohitsch.**

Az Magyarország és Ausztria bármely postaállomására ládával együtt portómentesen küldve:

12 kis vagy 6 dupla üveggel . . . . . 4 korona
60 „ „ 30 „ . . . . . 15 korona

Bosznia és Hercegovinába 20 krral drágább.

Hamisitókat és utánzókat, valamint hamisitott gyártmányok árusitóit a védjegytörvény szigorusan üldözi.

Egyedül valódi

Százlevelü rózsakenőcs

(Balsamsalbe ex rosa centifolia).

A jelenben a legerősebben ható kenőcs.

Nagy antiszeptikus értéke van. Kitünően megátolja a gyuladást Bármely régi külső bajnál és sehol sem hatásosabb eredménnyel van. legalább is javulást és fájdalmak enyhülést idézi elő.

Egy adagnál kevesebbet nem küldenek s a szétküldést csakis előleges fizetés vagy utánvétel ellenében. 2 tégely ára bérmentesen küldve és már betudva a szállitólevél és csomagolásával 3 korona 40 filér.

Gyártmányok hamis szélhű vagy hamisitások megelőzésére és a vevőknek figyelmi, hogy minden tégelyen bőgelve legyen a fent látható védjegy és a cég czime: „Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Prograda." Minden tégely hamisitási utánzatba van csomagolva. Szálevelü rózsa-kenőcsöm hamisitási és utánzói a védjegytörvény értelmében törvényszerint és szigorosan üldöztetnek, valamint a hamisitványok terjesztői is.

A hol nincsen raktár, oda közvetlenül rendeljünk csak a czimen: Az die Schutzengel-Apotheke und Balsamfabrik des A. Thierry in Prograda bei Rohitsch.

A szállitási utánvétel ellenében fizetés vagy utánvétel szabadságban.

Homoki szőlőtelepitőknek igen fontos.

A czég 16 év óta áll fenn s most már az országon kivül is elterjedt a hir a mennyiben ma már sok nemes és vadonczcsemetét szállit Horvát, Szlavonország, Bosznia, Cseh, Morvaország, Galiczia, Bukovina, Steuerország, Alsó és Felső-Ausztria, alamint Szerbia, Bulgária, Románia és Nemetország részére. Nemes szállománya ezuttal 700,000 drb; vadonczállománya 10 milio. A czég é enként 4500—5000 rendelőnek küld szállitmányokat. A gyümölcsfaiskola teljesen homoktalajon létesült s igy a főként a **homok szőlőtelepitőknek kincses háza** azért, mert mint tudva van a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen ugy, mint az agyagos, kövecses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésénél mindig biztosabban ered meg és felüdik, mint az, mely agyagos iszaplerakodásu vagy tulságosan kövéritet talajban ál ittatik elő. A gyümölcsfajok boldogult **Bereczki Máté** mezőkovácsházi hirneves telepről valók. Ugy magasdere ú, valamint törpe csemetek megrendelhetők körte, alma, szilva, őszi baraczk, kajszinbarcsak, cseresznye, megy, lasponya, birs, dió és eperből. Az 1—2—3—4 éves, gazdag gyökerü, fajhiteles, igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4—5 éves igen erős koronás sorfák darabja 45—50 kr. Nagybani vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból táblaürités folytán 1—2 3—4 éves selejtezett minőségü csemeték is kaphatók, erősség szerint 2—5—7—10—15 krért, melyek gazdag gyökérzettűknél fogva főként nagybani telepitésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségü csemetek vadonczai is bármily számban és erősségben megrendelhetők a fentirt czégnél. A gazdag gyökérzetü vadonczok 1000 azok erőssége szerint 5 frt 85 krtól 19 frtig terjed. Nagyobb vételnél 5—10—15% engedmeny. — Levélczim:

Unghváry László gyümölcsfa-iskolája **Czegléden.**

!! Tessék árjegyzéket kérni !!

Nyomatott a kiadó-tulajdonos Oblát Károly gyorssajtóján Zomborban.